

Bekæmpelse af duer, måger og reder

Hvad må jeg og hvad kan jeg

Uden speciel tilladelse:

- Tænke problematikken ind allerede fra projektfasen, når der skal bygges nyt eller renoveres
- Sørge for at forhindre adgang til lofter og andre ubenyttede rum
- Bruge fysiske forhindringer som fuglepigge, net eller stålwirer
- Anvende forskellige former for fugleskræmsler
- Fjerne redemateriale fra ynglesæsonens start i februar/marts

Med tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen (og politiet):

- Fjernelse af æg og/eller unger
- Bortskydning af voksne fugle indenfor de pågældende arters jagttider

Stormmåger

Uønsket naboskab

Mange mennesker er ikke begejstrede for et alt for tæt naboskab med måger eller duer. Både mågerne og duerne kan være meget vedholdende i deres vokale ytringer i yngletiden. At have en tyrkerdue siddende lige uden for soveværelsevinduet, kan være en prøvelse ligesom en flok skrigende sølvmåger kan overdøve næsten alt. Dertil kommer at sølvmåge, stormmåge og tamdue lokalt kan lave en del svineri i form af ekskrementer og for mågernes vedkommende gylp og rester af føde.

Fuglenes reder kan være et problem, hvis de tilstopper nedløbsrør, tagrender eller ventilationsriste.

Det er især i fuglenes yngletid, at vi kommer på kollisionskurs med dem, især kan sølv- og stormmåger optræde ret aggressivt, når de har unger i reden.

Et svært problem at løse

Der er ingen tvivl om, at fuglene i vore byer er kommet for at blive. Til glæde for nogle mennesker og til irritation for andre. At rense byområder for fugleliv vil ikke blot være en urimelig dyr opgave, det vil også være en meget kortsigtet løsning, da fuglenes tilpasningsevne er formidabel, og de snart vil vandre ind på ny.

Ønsker du at gøre livet svært for måger og duer, skal du huske på, at det ikke har den store effekt, hvis tiltagene udøves på en enkelt ejendom eller parcel. Fuglene vil i så fald blot flytte over på nabohuset. Der er altså behov for meget koordinering mellem ejendomsselskaber, grundejerforeninger etc.

Den direkte bekæmpelse

Ønsker du at bekæmpe måger eller duer på din ejendom i form af nedskydning eller fjernelse af æg og unger, kræver det en tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen via det lokale skovdistrikt. Nordenfjords er det Skov- og Naturstyrelsen Vendsyssel, der tager sig af din ansøgning.

Husk at det kun er personer med våbentilladelse, der må bortskyde fuglene. Endvidere skal der indhentes polititilladelse, hvis man skal skyde i byområder. Den direkte bekæmpelse ved skydning har begrænset effekt, da det kun er nogle enkelte individer man får bekæmpet. Specielt er det vanskeligt at nedskyde større mængder af duer. Når først et enkelt skud er løsnet er hele flokken opskræmt, og det vil vare længe, før der atter er en chance for at komme på skudhold.

Jagttider for de enkelte arter

Sølvmågen er den eneste af byens måger, der har en regulær jagttid. Den må jages fra 1. september til 31. januar. Stormmågen og hættemågen er begge fredet året rundt.

For duernes vedkommende gælder det, at ringduen må jages fra 1. oktober til 31. januar og tyrkerduen fra 1. november til 31. december.

Byens forvildede tamduer regnes ikke for rigtigt vilde fugle, og er således ikke omfattet af jagtloven. Tamduen er omfattet af loven om mark- og vejfred og må ud fra denne jages hele året.

Oliering og anvendelse af dummyæg

Når æggene er lagt kan man pensle, sprøjte eller dyppe dem i paraffinolie. Olien vil lukke porrerne i æggene, så disse langsomt, men sikkert, går til. Fuglene finder på et tidspunkt ud af at noget er galt og fjerner de dårlige æg og lægger et nyt kuld friske æg, og man må gentage hele processen en gang til.

Metoden er effektiv, men kræver en vedholdende gentagelse gennem flere ynglesæsoner.

En endnu bedre metode er at anvende dummyæg, altså vellignende attrapper.

Disse plastikæg fordærves ikke som de olierede, og fuglene vil derfor ruge væsentlig længere på

attrapperne - muligvis så længe at et nyt kuld opgives.

For mågernes vedkommende vil både redepladsen og magen opgives og fuglene vil søge til et andet sted.

Metoden hører under direkte bekæmpelse og kræver Skov- og Naturstyrelsens tilladelse.

Fjernelse af reden

En af de mest effektive metoder til at holde bestanden af ynglende "tagmåger" nede på er at fjerne reden, så snart denne er anlagt. Metoden kræver dog at man husker det allerede i februar – marts, hvor sæsonens problem med støjende og svinende måger endnu ikke er kommet i gang. Skal metoden virke, skal man være meget vedholdende i flere år, da måger gerne vender tilbage til tidligere redepladser. Også unger fra kolonien vil med stor sandsynlighed vende tilbage, når de efter 3 – 4 år er blevet kønsmodne.

For duernes vedkommende er metoden med at fjerne reder mindre anvendelig, da det ofte kan være svært at komme til rederne, da disse tit anlægges på nogle utilgængelige steder.

Rede af stormmåge

Stormmågen kan være en højroset nabo!

Bortskræmning med fugleskræmsler og lyd

At skræmme nogle af de mest mennesketilpassede fugle med diverse fugleskræmsler er en utaknemmelig opgave. Hvad enten man anvender modeller af rovfugle, plasticstrimler eller gammeldags menneskelignende fugleskræmsler vil de fleste måger og duer efterhånden vænne sig til den nye installation, og effekten vil derfor være minimal.

Anvendelse af skræmmelyde er muligvis mere effektiv end ovenstående, men metoden har også sine begrænsninger. Selvom afspilning af rovfuglelyde eller lyden af en måge i nød har vist sig brugbar over for sølvmåger, er der eksempler på at mågerne efter et stykke tid ikke længere reagerer på lydene. Hvis denne metode anvendes er det vigtigt, at lydene ikke optræder regelmæssigt. Der er udviklet teknologi med tilfældig afspilning af skræmmelyde, det er dog en relativ dyr teknik, der anvendes i disse installationer.

Det skal påpeges, at metoden ikke må anvendes over for ynglende måger, da den er i strid med EU's fuglebeskyttelsesdirektiv, der forbyder anvendelse af skræmmelyde mod fugle på yngleplads. At anvende skræmmelyde i de tilfælde hvor det er mågernes støjende adfærd, der er problemet, giver ingen mening.

Både sølvmågen og her stormmågen kan udvise en aggressiv adfærd i yngletiden

Fysiske forhindringer

Som alternativ til den direkte bekæmpelse er det muligt at foretage nogle forebyggende indgreb, så ens bolig ikke er så attraktiv som redeplads for de store måger eller for tamduerne.

Storm- og sølvmåger foretrækker at yngle på flade tage. Dette menneskeskabte landskab kan direkte sammenlignes med de små holme og øer ude i Limfjorden, der er mågernes naturlige ynglepladser. Ved anlæggelse af nybyggeri i kystnære områder kan man tage hensyn til dette forhold og give tagkonstruktioner en hældning på 25 grader eller mere. Dette vil gøre det mindre attraktivt for mågerne at flytte ind på taget.

På de flade tage placerer mågerne gerne deres rede i læ bag et fremspring eller en skorsten. Her kan man anvende såkaldte "fuglepigge" eller udspændte stålwirer, der forhindrer fuglene i at komme til de gode steder.

Både måger og duer kan yngle på afsatser og gesimser, der for os andre er svært tilgængelige. Det betyder at anbringelse af de fysiske forhindringer er besværligt og i mange tilfælde forbundet med store økonomiske omkostninger.

En meget anvendt metode mod både måger og duer er udspænding af net. Denne metode går sjældent hånd i hånd med den arkitektoniske skønhed på den pågældende bygning, men kan

Fuglepigge kan være effektive ved rigtig montering

være en nødvendig foranstaltning, hvis man ikke vil have især duereder på sin altan.

En af de nyeste metoder er at udspænde et strømførende tråd på gesimser og lignende steder. Det vil forhindre fuglene i at slå sig ned her. De vilde tamduer yngler gerne på lofter og inde i bygninger, hvilket kan skabe store problemer, eftersom blot et enkelt duepar kan svine helt ubeskriveligt og hurtigt vil skabe en yderst uhygiejnisk situation. Det er derfor vigtigt løbende at holde øje med tilstanden af tagkonstruktioner, så utilsigtede adgangshuller som for eksempel knuste tagvinduer hurtigt kan lukkes.

Foranstaltning mod duer ved hjælp af net

Sølv- og stormmåger ynder at anlægge kolonier på industribygninger med fladt tag

Mange steder kan det af hygiejniske grunde være nødvendigt at opsætte spærningforanstaltninger, der forhindrer måger eller duer at sætte sig

På flade tage kan redemateriale og føderester skabe problemer i form af tilstoppede afløb og udluftningskanaler

En BirdGard er et akustisk fugleskræmsel. Installationen afspiller på tilfældige tidspunkter lyden af en måge i nød. Ved hjælp af fire kraftige højttalere spredes lyden over et stort areal

Enkelte steder indfanges duer v.h.a. fælder. Her ses en duefælde under Limfjordsbroen

Ekskrementer og døde fugle kan være smitekilde for salmonella og andre sygdomme

Foto: Morten

Fuglepigge er effektive, men vil i nogle tilfælde skæmme de bygninger, hvor foranstaltningen tages i brug

Foto: Morten

Et alternativ til fuglepigge er det såkaldte DuEIsystem, der i princippet fungerer som et elektrisk markhegn

På flade tage med ovenlysvinduer kan mågernes ekskrementer være til stor gene

Det akustiske fugleskræmsel BirdGard opsat på fladt tag for at holde stormmåger væk

Drager skræmmer måger

Man kan sætte drager op på lange stænger med snor i, for at holde måger og andre fugle væk fra tage. Dragerne ligner rovfugle, og de virker.

Drager er det seneste våben mod bl.a. måger.

Dragerne ligner rovfugle, og de kan skræmme måger og andre fugle.

Hvis man har så store problemer med, at der yngler måger, så er skræmmemetoden en god måde.

Man bør starte tidligt på året, så man ikke risikerer at skræmme fugle væk, der evt. allerede har unger i reden.